

מה אשת רעהו הוא בבגדו והיא בבגדה אסור –

Just like by his friend's wife it is forbidden even when he is wearing his garment and she is wearing her garment

OVERVIEW

The גמרא cites a ברייתא that since the פסוק compares a friend's wife to a נדה, we can derive that just as by אשת רעהו the rule is that הוא בבגדו והיא בבגדה is prohibited, similarly by a husband and wife if she is a נדה the rule is that הוא בבגדו והיא בבגדה it is אסור. Our תוספות discusses from where we derive that by an אשת איש it is אסור even if הוא בבגדו וכו'.

והתם סברא הוא לאסור לפי שיצרו תוקפו ומתגבר עליו ביותר –

And there, by אשת רעהו, logic dictates that it is forbidden (even if הוא בבגדו) because his evil inclination attacks him and greatly overpowers him.

ורש"י פירש¹ אפילו יחוד נמי אסור מדאורייתא –

And רש"י explained that we know אסור is אסור by אשת רעהו because even יחוד with אשת רעהו is also אסור מדאורייתא, so certainly הוא בבגדו וכו' –

פירש"י disagrees with תוספות:

ואין נראה דמשמע דרוצה לאסור יחוד בנדה² –

And תוספות disagrees with this explanation. For according to רש"י it would seem that the גמרא wants to forbid יחוד by a נדה and this is not true.³

⁴ תוספות asks:

תימה דיחוד דאסור מן התורה לא ילפינן מאשת איש ושרי בנדה –

¹ מהר"ם The [דאסור לן יחוד מן התורה, אפילו יחוד נמי רש"י]. בד"ה מה אשת understands this to mean that the איסור הוא בבגדו וכו' of איסור is because of יחוד. The תוספות הרא"ש however understands רש"י to mean that since the תורה forbids יחוד by an א"א then there should be an איסור מדרבנן by יחוד (לר"ה "ר"ה if the door is open) even if there is no יחוד (if the door is open) even if there is no יחוד.

² We are deriving נדה from אשת רעהו. According to רש"י that the prohibition by אשת רעהו is because of איסור (see previous footnote # 1 according to the מהר"ם), it follows then that by נדה there should also be an איסור יחוד, that the husband and wife cannot be alone in the same house. However the ruling is that there is no איסור יחוד with one's wife who is a נדה (see later in this תוספות). It should therefore follow that (since we do not derive איסור יחוד by a נדה from איסור יחוד by אשת רעהו) we do not derive the איסור of הוא בבגדו וכו' from נדה since it is (merely) an application of יחוד. See 'Thinking it over'.

³ However according to תוספות that the איסור of איסור by הוא בבגדו וכו' is not referencing the יחוד, but rather it is logical, therefore it applies to נדה as well that הוא בבגדו וכו', but we are not discussing יחוד.

⁴ According to מהר"ם this question is on תוספות (only). [According to רש"י both יחוד and הוא בבגדו וכו' are אסור מדאורייתא.] However, according to the תו"ר (see footnote # 1) the question is on רש"י as well.

It is astounding! Regarding **יחוד which is forbidden** (by אשת נדה),⁵ **we do not derive נדה from אשת רעהו**, and so **יחוד is permitted by a נדה** (with her husband) -

כדכתיב⁶ סוגה בשושנים (סנהדרין פרק ד' לז,א) –

As it is written hedged in with roses; on the other hand -

והוא בבגדו והיא בבגדה דלא הוי אפילו באשת איש אלא מדרבנן אסור בנדה מהיקשא.

When he is בבגדו and she is בבגדה which is merely an איסור דרבנן even with an איש אשת, this prohibition also applies to נדה for we derive it from **the היקש** (of (ואת אשת רעהו וגו' ואל אשה נדה וגו' היקש), this seems absurd -

טפי הוה לן למיסר יחוד מהיקשא –

It would have been more appropriate to prohibit יחוד by a נדה from this היקש since יחוד is an איסור דאורייתא (by אשת רעהו) -

ולמישרי הוא בבגדו והיא בבגדה בלא יחוד כגון שפתח פתוח לרשות הרבים –

And to permit יחוד, for instance, if the door (where they are together בבגדו ובבגדה) is open to the רה"ר (so there is no concern of יחוד). This should be permitted -

מסוגה בשושנים:

based on the פסוק of סוגה בשושנים (since it is only an איסור דרבנן). Tosפות does not answer the question.⁸

SUMMARY

According to רש"י since יחוד is אסור with אשת רעהו then certainly 'הוא בבגדו וכו' is אסור. According to תוספות, it is a סברא that 'הוא בבגדו וכו' is אסור since his (הרע) יצר is very powerful.

THINKING IT OVER

asks that רש"י seems to indicate that there should be an איסור יחוד by נדה.⁹ Why cannot we say that רש"י agrees that יחוד is permitted by a נדה (from נדה), however if it is 'הוא בבגדו וכו' which is במטה אחת, then we apply the היקש to forbid it even by a נדה?!¹⁰

⁵ The גמרא in כאב, derives from the פסוק of (ראה) יג,ז that יחוד with any of (דברים [ראה] יג,ז) of פסוק derives from the סנהדרין כאב, in גמרא. (The son and his mother can be מייחד, but by other עריות, it is אסור to have יחוד.)

⁶ שה"ש זג.

⁷ The גמרא there explains that even if it is merely a hedge of roses it will prevent the Jewish people from transgressing, and similarly by a נדה even though there is יחוד they will not transgress the נדה. [The term נדה (red roses) may allude to the נדה.]

⁸ See תורה who answers that it is a גזירה שאין רוב הצבור יכולין לעמוד בה.

⁹ See footnote # 2.

¹⁰ See לשון הזהב.